

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

4. Argumentum principale adversariorum retorquetur contra ipsos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

intellectio; quia omniintellectio includit omnem intellectiōem; atqui intellectio necessaria Dei, quatenus distinguitur ab intellectu libera, non includit omnem intellectiōem, cum non includat intellectiōem liberam, quae aliqua intellectio est: ergo sola intellectu necessaria non constituitur ultimo diuina essentia, sed potius si constituenda est per intellectu, debet constitui per omnem intellectu; sed non potest constitui per omnem intellectu ut supra probauimus, quia talis natura est intellectu diuina, ut sit plures, & non una: ergo ex vi conditionis intellectu diuinae, aut scientiae perit, ut non constituatur per illam, ac proinde intellectu propter propriam conditionem est incapax constituendi diuinam essentiam.

45 Vergetur, quia intra diuinam essentiam datur omnis gradus essentiae; ita ut non deat extra illam aliquis gradus essentialis; quia habet infinitatem simpliciter in ratione essentiae: sed per vos formalitas intellectu est gradus essentialis: ergo omnis formalitas intellectu est intra illam essentiam; & si intellectu diuina non est capax ut secundum omnem formalitatem propriam sit intra essentiam, intellectu diuina non erit capax ut sit gradus quidditatus essentiae diuinae.

46 Praeterea, quia Pater aeternus in esse talis constituitur per paternitatem in esse Patris infiniti; ita constituitur per illam, ut constituatur per omnem formalitatem Paternitatis, ac per consequens nulla sit formalitas Paternitatis extra Paternitatem per quam constituitur; & idem est de Filio, & de Spiritu sancto quoad filiationem, & spirationem passiuam. Item quia Deus in esse iusti constituitur per iustitiam, & in esse misericordis per misericordiam; sicut in esse immensi per immensitatem, intra constitutum Dei in tali genere datur omnis formalitas talis constituitur, & ideo immensitas est omniimmensitas, & iustitia, misericordia, aut bonitas, per quam constituitur in esse boni, &c. non est aliqua ratio bonitatis, sed omni bonitas, neque est aliqua particularis ratio misericordiae & iustitiae, sed omni misericordia, & omni iustitia; unde si iustitia non posset esse omni iustitia, & misericordia omni misericordia, non posset esse infinita simpliciter in omni genere, ac per consequens non posset constituere deum: ergo si per vos Deus constituitur ultimo essentialiter per scientiam, & intellectu, illa non debet esse aliqua peculiaris, & determinata sapientia, aut intellectu; sed potius infinita simpliciter in omni genere intellectu. Unde si intellectu illa per quam dicitur constitui Deum essentialiter, non est ita infinita simpliciter in omni genere intellectu, ut sit omniintellectio, includatque omnem formalitatem intellectu, non poterit formalitatem ultimo constituere diuinam essentiam; atqui per vos intellectu, quae constituit ultimo diuinam essentiam, non est omniintellectio, nec includit omnem formalitatem intellectu nostri modo concipiendi; siquidem non includit intellectu futurorum, & existentium, hoc est scientiam visionis liberam: ergo intelligere, seu intellectu diuina non est capax constituendi diuinam essentiam ultimo, ac formaliter in esse talis.

SUBSECTIO IV.

*Argumentum principale aduersarij re-
torquetur contra ipsos*

47 Pater Herize, & praecipui aduersarij ideo probant intellectu diuinam, constituere ultimo diuinam essentiam, quia diuina intellectu est perfectissimus gradus omnium, qui reperiuntur in Deo, eo quod differentia ultima alicuius debeat esse perfectior omnibus gradibus reperiis in illo; ita Pater Herize tract. 1. disput. 3. de constitut. naturae diuinae, cap. 3. num. 13. s. Denique probat unica ratione.

48 Atqui diuina intellectu, seu gradus intellectu-
nus non est gradus perfectior omni, qui reperi-
tur formaliter in Deo: ergo intellectu diuina non est
ultimum essentialia constitutum Dei; consequen-
tia est euidens, suppositis maiori, & minori, de
maiori nulla est dubitatio.

49 Minor in qua est tota difficultas, sic demonstra-
tur, quia tunc aliquis gradus non est perfectior
omni reposito in aliquo subiecto, quando datur
in eodem aliquis gradus perfectior illo; sed gra-
dus essendi à se independentem, & imparticipatē,
est perfectior in Deo intellectu actuali: ergo
intellectio actualis non est perfectior omni gradu
existente in Deo. Minor hac ipsis terminis patet:
Tum quia ideo Deus habet infinitatem simplici-
ter in omni genere entis, habetque omnes perfe-
ctiones, etiam intellectu in summo gradu, tum
puritatis, tum excellentiae, & eminentiae; quia est
ens à se, imparticipatum, & independentem, itaque
omnibus perfectionibus diuinis tribuit gradus es-
sendi à se excellentiam summam, quam habent;
quod non facit intellectu diuina, imo ipsa sicut
ceterae accipit à gradu essendi à se in Deo quam-
cunque excellentiam, & perfectionem, quam ha-
bet.

50 Item, quia ille gradus qui magis proprius est
respectu diuinæ essentiae, & minime est commu-
nis creaturis, ac per consequens est ultimum dis-
tinctum Dei respectu creaturarum est perfectior
omni alio qui reperiuntur in Deo, & est communis
ipsi, & creaturis. Itaque quanto minus communis
est tanto perfectior est in Deo, quapropter gradus
substantiae qui reperiuntur in Deo, est perfectior gra-
du entis reposito in ipso, quia ens vniuersalius, &
communius est; cum conueniat Deo, creatis sub-
stantiis, accidentibus, & modis; substantia autem
minus communis est, cum solum conueniat sub-
stantiis creatis & Deo, & intellectu gradus
perfectior est in Deo gradu substantiali, cum hic
vniuersalius, & communior sit; atqui gradus es-
sendi à se omnino independentem ab alio minime
est communis Deo, & creaturis; quia soli Deo
conuenit, & gradus intellectu conuenit Deo, &
creaturis: ergo gradus essendi à se perfectior est
in Deo gradu intelligendi, quia minus communis
est, imo minime communis, sed proprius diuinæ
essentiae. Praeterea, quia intellectu diuina con-
uenit etiam cum accidentibus creatis, siquidem
conuenit cum intellectu angelica, & humana,
quae sunt vera, & propria accidentia à parte rei;
intelligere enim creatum sine vlla controuersia re-
rum accidens reale est.

Ex alio autem capite formalitas essendi à se
cum omni independentia ita est propria Dei, ut

foli semper Deo conueniat, & conuersim pradicetur de illo, nullique creaturæ conuenire possit: ergo talis gradus est perfectior omni illo, qui reperitur in Deo, quia tanto est perfectior aliqua formalitas, quanto est propria respectu illius subiecti, & essentialiter conuenit ipsi, v.g. rationale est perfectius omni gradu reperto in homine, & intellectuum simplex in Angelo est perfectius omni formalitate reperta in illo, quia minus commune est aliis, & magis proprium respectu hominis, & Angeli: ergo si gradus essendi à se sine vlla dependentia soli competit Deo, & minime creaturis, intellectio autem non solum competit Deo, sed etiam creaturis, Angelo videlicet, & homini: ergo perfectior gradus essendi à se, quam intellectio diuina; nam hoc, quod est conuenire soli Deo, qui omnium entium perfectissimus est, non potest conuenire gradui essendi à se; aut propter imperfectionem, alias non daretur in Deo; aut propter minorem perfectionem, alias non conueniret soli, & proprie habenti summam, & maximam perfectionem; vnde certissimum est ratione huius proprietatis conueniendi soli Deo, quam non habet intellectio gradum essendi à se esse perfectiorem omni alio, etiam intellectione.

51 Nec valet dicere non quancunque intellectiōem constituere Deum; sed intellectiōem purissimam, & hanc esse perfectiorem gradu essendi à se, non enim valet dicere hoc, quia etiam pura intellectio non est æque perfecta, ac formalitas essendi à se; tum quia intellectio in Deo recipit puritatem à perfectione essendi à se; ideo enim Deus est actus purus in quacunque perfectione, quia est ens à se; nam si non esset à se, non esset purus actus, & non è contra; ideo est à se, quia est pura intellectio: ergo est radix formalitas essendi à se puritatis in intellectiōe; nam gradus essendi à se est radix puritatis in volitione, in misericordia, iustitia, relationibus, & reliquis attributis; omnia enim purissima sunt, & conueniunt in ratione puritatis cum intellectiōe diuina: ergo conueniunt in radice talis puritatis cum intellectiōe diuina; sed reliquæ perfectiones habent pro radice propriæ puritatis gradum essendi à se: ergo etiam intellectio habet pro radice suæ puritatis rationem essendi à se; & ratio à priori est, quia formalitas essendi à se est prima & summa puritas in esse simpliciter sine determinatione, aut limitatione ad aliquam rationem peculiarem essendi; qualis est intellectio, volitio, &c. ergo puritas essendi à se est radix omnium puritatum, sicut infinitudo per essentiam, quæ est ipsa formalitas essendi à se est radix infinitatis, volitionis, misericordiae, iustitiæ, &c.

52 Tunc etiam propter vniuersaliorem, & amplio-rem ut ita dicam puritatem, quam habet formalitas essendi à se, ratione cuius communicat illam, non solum intellectiōi, sed etiam reliquis perfectionibus: ergo simpliciter, & absolute perfectior in puritate est gradus essendi à se, quam intellectio.

53 Tandem euidenter hoc demonstratur, quia sicut intellectio diuina est pura, ita etiam asseitas est pura, quia etiam est diuina; vnde in puritate conueniunt, solum enim differunt, quia formalitas puræ intellectiōis dicit rationem intelligendi, & pura asseitas præter puritatem dicit rationem essendi à se sine vlla dependentia; sed ut iam supra demonstratum manet, asseitas est perfectior intellectiōe ut sic propter rationes

supra appositæ: ergo iam asseitas pura, seu asseitas diuina conueniendo cum intellectiōe pura, & diuina in ratione puritatis, excedit intellectiōem in ratione asseitatis: ergo iam simpliciter perfectior est asseitas pura intellectiōe pura; vnde puritas asseitatis perfectior redditur per asseitatem, quam puritas intellectiōis per intellectiōem, cui adiungitur; sicut animal in homine perfectius redditur quasi Physice per rationalitatem, cui adiungitur, quam animal, quod est in equo per equinitatem, cui vnitur; vnde sicut homo perfectior est equo, quia conueniendo in animalitate, superat equum rationalitate; ita asseitas pura superat intellectiōem puram, quia conueniendo æqualiter in puritate cum intellectiōe, superat illam per formalitatem asseitatis.

Declaratur amplius; quia totum hoc concretum asseitas pura secundum omnem formalitatem, quam habet, ita conuenit proprie, & soli Deo, ut nullo modo conueniat creaturæ; è contra vero in hoc concreto; intellectio pura, non omne quod in clauditur est proprium Dei, quia saltem ratio intellectiōis est communis Deo, & creaturis: ergo magis proprie conuenit Deo asseitas pura; quia soli Deo conuenit secundum omnem suam formalitatem, quam intellectio pura, siquidem non secundum omnem formalitatem, sed solum secundum aliquam conuenit Deo soli: ergo propter rationes supra positas euidenter colligitur, asseitatem puram esse perfectiorem intellectiōe pura in Deo: ergo asseitas pura potius est constitutum ultimum essentialē, & quidditatum Dei quam intellectio pura.

SVBSECTIO V.

Tertium argumentum principale ponitur.

54 **Q**uia illud est ultimum, & quidditatum constitutum alicuius, in quo radican- tur, & cui attribuuntur omnes proprietates, & attributa propria talis subiecti; v.g. rationalitas est constitutum ultimum hominis, & sic radican- tur in ipsa risibilitas, capacitas doctrinæ, & admirabilitas; & ratio à priori est, quia essentia quatenus talis est, radix proprietatum omnium conuenientium tali essentia: ergo ultimus gradus essentia, & ultimum constitutum illius soli tali essentia conueniens, erit radix proprietatum, & attributorum, quæ soli illi essentia conueniunt.

Atqui omnes proprietates, quæ soli Deo conueniunt non possunt attribui intellectiōi, neque possunt radicari in ipsa: ergo intellectio diuina non est ultimum constitutum diuinæ essentia.

57 Minor sic probatur, quia immensitas, quatenus talis, fecunditas, & omnipotentia diuina, summa puritas in omnibus attributis, &c. sunt proprietates soli Deo conuenientes, quæ minime prædicantur de creaturis; atqui hæ proprietates nullo modo radican- tur in intellectiōe, & quæ conueniunt ipsi ratione intellectiōis, ideo hæ prædicationes, Deus quatenus intelligens, est immensus, est omnipotens, & reliqua sunt materiales, & non formales; vnde si per impossibile Deus esset à se, & non esset intelligens, esset omnipotens, & immensus; quia potentia, & præsentia dantur in rebus, quæ non sunt intellectuales: